

PEDAGOGIA SOCIAL

professor: Paciano Feroso Estebanez

A.- OBJECTIUS (comuns per el Pla Antic i Pla Nou)

- Fonamentació científica d'aquesta disciplina pedagògica
- Informació sobre la seva història i continguts
- Informació sobre les Institucions espanyoles i catalanes de serveis socials i d'educació social
- Delimitació del treball pedagògic en el marc dels serveis socials.

B.- METODOLOGIA DIDACTICA (comú per ambdos Plans)

- Classes impartides pel professor
- Persones convidades, que treballen en Institucions catalanes de serveis socials
- Lectura i estudi dels recursos materials i bibliogràfics
- Treballs dels alumnes sobre aplicació pràctica pedagògica als serveis socials

C.- PROGRAMA (comú per ambdos Plans)

1.- PART EPISTEMOLOGICA:

1. Concepte y objecte
2. Història de la Pedagogia Social
3. Metodologia heurística de la Pedagogia Social

2.- PART DE FONAMENTACIO CIENTIFICA:

4. L'educació no formal
5. L'educació social i conducta social dissocializada
6. Fonamentació de l'educació social
7. Socialització
8. Agents socialitzadors
9. Aprenentatge social
10. Aprenentatge social de les habilitats morals
11. Aprenentatge social de les habilitats socials
12. Aprenentatge de les habilitats cívico-polítiques

3.- PART DE FONAMENTACIO PROFESSIONAL (nomès per al Pla antic):

- 13. L'Estat del benestar y els serveis socials
- 14. Ambits de professionalització: família, infància y juvenut
- 15. Ambits de professionalització: animació sociocultural
- 16. Ambits de professionalització: educació d'adults
- 17. Ambits de professionalització: formació a l'empresa
- 18. Ambits de professionalització: educació especialitzada
- 19. Llei de Serveis Socials de Catalunya

4.- PART SOBRE PROGRAMACIO I AVALUACIO DELS SERVEIS SOCIALS (nomès per al Pla antic):

- 20. Anàlisi de la realitat social i dels problemes
- 21. Programació de la intervenció sociopedagògica
- 22. Execució de programes
- 23. Avaluació i seguiment

D.- ACTIVITATS DELS ALUMNES (comú per ambdos Plans):

- pràctiques acomodades a cada Pla
- pràcticum acomodat a cada Pla

E.- AVALUACIO

S'avaluaràn:

- totes les activitats realitzades durant les hores lectives i en les classes pràctiques
- el manual
- les lectures obligatòries
- les pràctiques (pla antic) i el pràcticum (pla nou)
- els treballs en equip (pla antic)

F.- TREBALLS DE PEDAGOGIA SOCIAL

pla antic

1). Tres centres barcelonins importants, que preparen per a l'educació no formal: IMAE, ESCOLA D'ESPLAI (c/. Numància), L'ABAST (Hospitalet)

2). Principals lleis catalanes sobre serveis socials

- 3). Institucions estatals i catalanes d'ajuda a la juventud
- 4). Organització i funcionament d'un Centre de Serveis Socials a Barcelona
- 5). Organització i funcionament d'un Centre Cívic a Barcelona
- 6). Síntesi dels principals estudis i investigacions sobre la juventud a Catalunya
- 7). Programació d'acció pedagògica a la "Acogida Familiar"
- 8). Programació d'acció pedagògica amb juventud ex-delinquent
- 9). Programació d'acció pedagògica a un Centre Penitenciari
- 10). Programació d'acció pedagògica a una Institució de la Tercera Edat
- 11). Programació d'acció pedagògica amb ex-alcohòlics
- 12). Programació d'acció pedagògica en formació de Voluntariat Social
- 13). Programació d'acció pedagògica intercultural
- 14). Programació d'acció pedagògica preventiva contra el racisme

Nota: Per aprovar l'assignatura serà necessari realitzar 50 hores de pràctiques.-

G.- **RECURSOS MATERIAIS** (comuns per a Pla antic i nou):

1.- Manual

FERMOSO, P. (1993) Pedagogía social, Labor, Barcelona

2.- Lectures obligatòries en el Pla antic

TRILLA, J. (1992) La educación no formal, CEAC, Barcelona (I Cuatrimestre)

Trabajo social, Escuela Universitaria de Trabajo Social,

ICESB, Barcelona, 1989 (II Cuatrimestre)

FERMOSO, P. (1987) "Proyección de la Epistemología sobre el Trabajo Social", EDUCAR, núm. 11 (1987), 95-111 (I Cuatrim.)

---- (1991) "Estudio comparado de catorce leyes autonómicas de Servicios Sociales", Homenaje al Prof. Ricardo Marín, UNED, Madrid, 373-390 (II Cuatrim.).

CASTILLEJO, J.L.-SARRAMONA, J.-VAZQUEZ, G. (1988) "Pedagogía laboral" REVISTA ESPAÑOLA DE PEDAGOGIA, 46 (1988), núm. 181, 421-440 (II Quatrim.)

3.- Lectures obligatòries en el Pla nou

TRILLA, J. (1992) La educación no formal, CEAC, Barcelona (1ª lectura)

AA.VV. (1991) La educación no formal, una prioridad de futuro, Santillana, Madrid (2ª lectura)

FERMOSO, P. (1987) "Proyección de la epistemología sobre el trabajo social", EDUCAR, núm. 11 (1987), 95-111 (al principio del curso)

4.- Revistes aconsellades (Plans antic i nou)

Revista de pedagogía social, interuniversitaria, editada por la Univ. de Murcia. Han salido hasta ahora ocho números

Documentación social, revista de Caritas Españolas, números monográficos de gran interés

RTS (Revista del Treball Social), editada por el Colegio de Trabajadores Sociales de Catalunya. Muy interesante.

Cuadernos de Acción Social, editada en Madrid. De gran interés.

5.- Bibliografia bàsica (Plans antic i nou)

Se citen únicament obres fonamentals. En cada tema del programa es facilitarà, durant el curs, la bibliografia corresponent.

AA.VV. (1989) El bienestar social en España, INTRESS,

Barcelona

AA.VV. (1991) La educación no formal, una prioridad de futuro, Santillana, Madrid

BANDURA, A. (1984) Teoría del aprendizaje social, Espasa-Calpe, Madrid.

CABALLO, V.E. (1987) Teoría, evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales, Promolibro, Valencia

CASADO, D. (1987) Introducción a los servicios sociales, Acebo, Madrid.

COOMBS, P.H. (1985) La crisis mundial de la educación. Perspectivas actuales, Santillana, Madrid

COSTA, M.-LOPEZ, E. (1991) Manual para el educador social, Ministerio de Asuntos Sociales, Madrid

DOMENECH, R. (1989) Panoràmica dels serveis socials i el treball social, INTRESS, Barcelona

DURKHEIM, E. (1970) La educación como socialización, Sígueme, Salamanca

EYFERT, H.-OTTO, H.U.-THIERSCH, H., Handbuch zur Sozialarbeit/Sozialpädagogik, Luchterhand, Neuwied, 1987. Es el libro de "Lecturas" en Pedagogía Social, más célebre en Alemania. Contiene 1322 pp.

EVANS, D.R. (1981) La planificación de l'éducation non formelle, Unesco, IIPÉ

FERMOSO, P. (Ed) Educación intercultural: la Europa sin fronteras, Narcea, Madrid

FERNANDEZ, E. (1990) El nuevo marco socioindustrial del s. XXI, Narcea, Madrid

FREINET, C. (1972) La educación moral y cívica, Laia, Barcelona

GARCIA GARRIDO, J.L. (1971) Los fundamentos de la educación social, Magisterio Español, Madrid

GARRIDO, V. (1989) Pedagogía de la delincuencia juvenil, CEAC, Barcelona

GRAPPIN, J.P. (1990) Claves para la formación en la empresa,

CEAC, Barcelona

JORDAN, E.-SEGLING, D. (1988) Jugendhilfe, Juventa, München

JORDAN, J.A.-SANTOLARIA, F. La educación moral hoy. Cuestiones y perspectivas, PPU, Barcelona, 1987

LUZURRIAGA, L. (1968) Pedagogía social y política, Losada, Buenos Aires

MARBURGER, H. (1979) Entwicklung und Konzepts der Sozialpädagogik, Juventa, München. Una de las obras clásicas sobre la historia de la pedagogía social alemana

MARIN, R.-PEREZ-SERRANO, G. (1986) La pedagogía social en la Universidad española, UNED, Madrid

MOLLENHAUER, K.-UHLENDORFF, U. (1992) Socialpädagogische Diagnosen, Juventa, München. La última obra de Mollenhauer, poco conocido en España como teórico de la Pedagogía Social.

MUGICA, L.F. (1986) En torno al origen de la Pedagogía Social, Cometa, Zaragoza

MÜHLBAUER, K.R. (1980) Sozialisation, Fink, München

MUSITU, G. y otros (1988) Familia y educación, Labor, Barcelona

NUÑEZ, V.V. (1990) Modelos de la educación social en la época contemporánea, PPU, Barcelona

OCDE/CERI, Inserción de los jóvenes en una sociedad en cambio, Narcea, Madrid, 1989

Pla d'actuació social (PAS), Departament de Benestar Social, Barcelona

QUINTANA, J.M. (1986), Pedagogía Social, Dykinson, Madrid

----- (1991), Pedagogía comunitaria. Perspectivas mundiales de educación de adultos, Narcea, Madrid

REZSCHAZY, R. (1988), El desarrollo comunitario, Narcea, Madrid

SAEZ, J. (1987) El objeto de la Pedagogía Social, ICE, Universidad de Murcia

Trabajo Social, Escuela Universitaria de Trabajo Social,

Universidad Ramón Llull, Barcelona, 1989

TRILLA, J. (1986) La educación informal, PPU, Barcelona

----- (1985) La educación fuera de la escuela, Planeta,
Barcelona

UCAR, J. La animación socio-cultural, CEAC, Barcelona, 1992